

Mayıs 2010

Reformu Gerçekleştirmek

Kriz Dönemlerinde Yapısal Öncelikler

İçindekiler

Krizden çıkış ile yapısal reform arasında nasıl bir bağ var?

Ulusal faktörler, politika belirlenmesini nasıl etkiler?

Reformların nasıl gerçekleştirileceği konusunda çıkarılması gereken genel dersler var mı?

Reformcular için OECD deneyimlerinden çıkarabilecek sektörel dersler nedir?

OECD içerisindeki ürün pazarlarında reform

İşgücü pazarında reform ve kriz

Emeklilik reformu gereğinin ortaya konması

Büyümeyi teşvik edecek bir vergi reformunun gerçekleştirilmesi

Çevre politikalarında reform gerçekleştirilmesi

Sosyal politika reformları: Eğitim ve sağlık alanlarındaki sorunlar

Kamu yönetimi reformu: "Reformcuların reformu" nasıl gerçekleştirilir?

Mevzuat reformu düzenlenmesi

Mali konsolidasyon sağlanması

Kriz, reformu zorlaştıracak mı, kolaylaştıracak mı?

Reformların krizden sonra da devamında OECD nasıl rol oynayabilir?

Daha fazla bilgi

Ek okuma listesi

Özet

Araştırmalar, krizlerin reform için önemli fırsatlar yaratabileceğini gösteriyor. Kriz ile reform arasındaki bu bağlantı, OECD'nin "Reformu Gerçekleştirmek" (RG) konulu projesi çerçevesinde yapılan analiz tarafından genel olarak doğrulanıyor. Bu yazıda ekonomik krizin hükümetler tarafından yapısal reformların uygulanması için nasıl bir "fırsat olarak değerlendirilebileceği" tartışılıyor. İşgücü pazarı, ürün pazarları, emeklilik, eğitim, sağlık, vergiler ve çevre gibi bazı farklı politika alanlarında reformların önünde duran belirli sorunlar ve bu sorunların olası çözümleri inceleniyor. Ayrıca, "reformcuların reformu" nun nasıl gerçekleştirilebileceği, yani kamu yönetiminin çalışma tarzının nasıl değiştirilebileceği konusunda da bir analiz sunuluyor

Politika reformu alanındaki OECD deneyimlerinin gözden geçirildiği RG analizi, reformcular için tek tip bir "âlet takımı" sunmuyor, hatta böyle bir âlet takımının olduğu iddiasında dahi bulunmuyor, ama reform süreçlerinin bazı ortak özellikleri paylaştığını gösteriyor. Önemli bulgulardan bazıları şunlar:

- **Sağlam bir kamu maliyesi** ile reform sürecinin ilerleme kaydetmesi arasında güçlü bir bağ var.
- Reformlar için **seçmeden yetki** alınması önemli.
- **Etkin iletişim** zorunlu.
- Politikaların tasarımı **sağlıklı bir araştırma ve analiz** temel alınarak yapılmalı.
- Kararlardan uygulamalara geçmek için **uygun kurumlar** gerekir.
- Yapısal reformların başarılı olması **zaman** alır.
- **Liderlik**, kritik bir önem taşıyor.
- Reformların başarılı olması için genellikle **birkaç kez girişimde** bulunmak gerekiyor.
- **Reform muhaliflerinin katılımını sağlamak**, genellikle onların muhalefetini alt etmeye çalışmakla yetinmekten daha faydalı oluyor.
- Reformdan kayba uğrayanların **zararlarının telafi edilip edilmemesi, ne zaman ve nasıl telafi edilmesi** sorununu dikkatle değerlendirmek gerekiyor.

Veriler, uluslararası çalışmaların ve uluslararası politik diyalogların, hükümetlerin birbirlerinden bir şeyler öğrenip, diğerlerinin yaptığı hataları tekrarlamaktan kaçınmalarını sağlayarak, "politika belirleme" sürecini hızlandırabildiğini gösteriyor. İşte OECD'nin yardımcı olmaya hazır ve istekli olduğu alan da budur, çünkü veriler toplama, uluslararası karşılaştırma yapılabilir veriler ve analizler sunma ve bilgi paylaşımı OECD'nin başarılı olduğu başlıca konulardır.

Krizden çıkış ile yapısal reform arasında nasıl bir bağ var?

Reformları gerçekleştirmenin etkili yollarını bulmak

Son birkaç on yıl içinde OECD ülkeleri, işgücü kullanımı ve verimliliği artırarak yaşam standartlarını yükseltmek, ekonominin şoklara karşı dayanıklılığını artırmak, eşitlik ve çevre kalitesi gibi sosyal kaygılara ilgi göstererek refahı geliştirmek amacıyla, çeşitli alanları kapsayan politik reformlar uyguladılar. Birçok alanda reform yapılması gerektiği konusunda geniş bir mutabakat olmasına rağmen, bunların derinliği, kapsamı ve zamanlamasında gerek ülkeden ülkeye gerekse konudan konuya oldukça farklılıklar görüldü. Aslında reform süreci çoğunlukla ya durdu ya da geriledi. Reformların fiilen gerçekleştirilmesinde çok büyük politik ve teknik sorunlar yaşanıyor. Hükümetlerin bu sorunlarla başa çıkabilmeleri amacıyla OECD, 2007 yılından bu yana gerek hükümetlerin reform sürecinde farklı alanlarda karşılaştıkları engellerin, gerekse bunları en etkili şekilde aşma yollarının daha iyi anlaşılmasına yönelik "Reform Gerçekleştirmek" (RG) adlı bir yatay proje çatısı altında giderek hacmi büyüyen ve önemli bir analitik çalışma yürütüyor.

Küresel mali ve ekonomik krizin ardından OECD hükümetleri birçok alanda bir süre zayıf kalabileceği görülen iyileşmeyi sekteye uğratmadan günümüzde sağlık alanına yeniden kamu finansmanı sağlamaya çalışma sorunuyla karşı karşıya bulunduğundan, bu çalışma yeniden ivedilik kazanmış bulunuyor. Ayrıca, acil mali sorunlara odaklanmanın yapısal önceliklerin sürekli ihmaline yol açmaması da önem taşıyor. Hükümetlerin krizden çıkış yolu izlerken uzun vadeli hedeflere bağlı kalmaları gerekiyor. Bu ise mali politikalar ile büyümeyi artırıcı yapısal reformların dikkatli bir şekilde harmanlanmasını gerektiriyor. Bazı alanlarda, daha önce köklü bir "politik ortodoksluk" olarak benimsenen konular kriz tarafından sorgulandığı için, bu sorun daha da büyük olacak. Kuşkusuz son iki yılda yaşanan olaylar birçok reform sorunu hakkında daha önce sahip olunan anlayışları geçersiz kılmış değil; aslında kriz, birçok reformun gerekliliğinin daha da güçlenmesine yol açtı. Ancak, mali mevzuat gibi alanlarda nelerin "en iyi uygulama" politikalarını oluşturduğu konusunda bir hayli belirsizlik olduğunu kabul etmek gerekli olup, potansiyel reform çözümlerine başvururken hükümetlerin cesaret ile ihtiyat arasında denge gözetmeleri gerekecek.

Bu notta RG projesi kapsamında devam eden çalışmalardan şimdiye kadar ortaya çıkmış bulunan bulgulardan bazıları sunuluyor. Bunu izleyen tartışmada reform konusunda karşılaşılan belirli sorunlar inceleniyor ve dokuz farklı kamu politikası alanında bu sorunlarla başa çıkabilmenin olası yolları araştırılıyor. İncelenen alanlarda faaliyet gösteren OECD müdürlüklerinin çatısı altında reform deneyimleri üzerine yapılan bir dizi çalışmadan faydalanılıyor. Bunlar, geçmişte yaşanan gerek başarıların gerekse başarısızlıkların daha iyi anlaşılmasının gelecekte reformların daha iyi tasarım ve uygulama şansını artırabileceği inancıyla, hem tüm OECD çapındaki eğilimler hem özel durumlar ele alınarak, OECD ve üye ülkelerin deneyimlerini yansıtıyor.

Ulusal faktörler, politika belirlenmesini nasıl etkiler?

Ortak sorunlar, farklı koşullar

OECD hükümetleri günümüzde reformlar konusunda çok sayıda ortak sorunla karşı karşıya bulunmakla beraber, RG analizlerinde, reformların önündeki engellerin aşılması için, hatta en ivedi reform önceliklerinin belirlenmesi için "tek tip" bir formül sunulmuyor. Reform yapmaya aday olanların karşılaştığı sorunlar gerek zamana

gerekse mekâna göre çok değişiyor. Benimsenen bir reforma yönelik politik tasarım ve stratejilerin ülkenin özel kurumsal ve kültürel koşullarını yansıtması gerektiği ne kadar vurgulansa azdır.

Farklı ülkelerde ortak sorunlar tespit edilebilirse de, anayasal düzenin somut özellikleri, politik konjonktür, politik süreçler ve reformu ilgilendiren diğer koşullar, bir ortamdan diğerine basit bir şekilde, hiç değiştirilmeden "monte edilen" politikaların ve kurumların kök salmasının ender olduğu anlamına gelir. Genellikle şu veya bu ölçüde uyarlama yapılması gereklidir. Ayrıca, demografik ve ekonomik performans farklılıkları, emeklilik reformu gibi konular söz konusu olduğunda bir miktar farklı çözümler gerektirebilir, reformun içeriği de koşulları gibi farklılık gösterir.

Bununla birlikte veriler, ülkeler arasında karşılaştırmalar yapılmasının verimli olabileceğini gösteriyor. Öncelikle, tüm kurumsal, politik ve ekonomik farklılıklarına karşın OECD ülkeleri, nüfusun yaşlanmasından "yeşil büyüme" sorununa dek değişen, çok sayıda ortak sorunla karşı karşıya bulunuyor. Ayrıca, somut politikalar ve kurumlar hâlâ bir devletten öbürüne epeyce farklılıklar gösterse de üye ülkeler, birçok politika alanında gitgide ortak yaklaşımlar benimsiyor. Bazı alanlarda OECD bölgesinde bir ölçüde kurumsal ve politik yakınlaşma olduğu da görülüyor. Ortak sorunları karşısında OECD ülkeleri giderek, uygun yerel değişikliklerle, çok farklı koşullarda sağlam makroekonomik ve yapısal politikaları desteklediği görülen bir dizi kurumlar belirlediler. Bunlar arasında, bağımsız merkez bankaları; mali kurullar ve, giderek artan oranda, bağımsız mali kurumlar; daha güçlü genel rekabet hukuku rejimleri ve daha güçlü rekabet kurulları; bağımsız düzenleme kurulları; politikaların halka danışılması için iyi kurumsallaşmış düzenlemeler; ve düzenleme etki analizi gibi uygulamaları yer alıyor. Bu da, tek tek ülke koşulları arasında büyük farklılıklar olmasına karşın, ülkeler arası politika belirleme ve politik/kurumsal transfer potansiyelinin bir hayli olduğunu gösteriyor.

Reformların nasıl gerçekleştirileceği konusunda çıkarılması gereken genel dersler var mı?

Sürecin yönetilmesi: Bazı genel dersler

OECD deneyimlerinin gözden geçirildiği RG analizi, reformcular için tek tip bir "âlet takımı" sunmuyor, hatta böyle bir âlet takımının olduğu iddiasında dahi bulunmuyor olmakla beraber, reform süreçlerinin çarpıcı bazı ortak özellikleri olduğunu gösteriyor. RG kapsamında yapılan tüm analitik çalışmalarda ortaya çıkan ana konular şunlardır:

- Reformlar için **seçmenden yetki** alınması gerekir. Bu, RG çalışmalarında ortaya çıkan en güçlü bulgulardan birini oluşturuyor. Veriler, seçmenden yetki alınmasının temel kamu (sağlık, eğitim, kamu yönetimi) hizmetlerini etkileyenler dahil olmak üzere genel kapsamlı (işgücü pazarları, emeklilik, çevre) reformlar için en önemli faktör olduğunu gösteriyor. Bir seçimi kazanmak ya da parlamentoda çoğunluğa sahip olmak yeterli değil: Hükümetin reform yapılması gerektiğini seçim öncesinde seçmenlere anlatıp anlatmadığı da büyük önem taşıyor.
- Anlamlı seçmen yetkilerinin önemi, **etkin iletişimi** daha da önemli hale getiriyor. Reformlar genellikle seçmenlerin ve paydaşların reform yapılması gereğine ikna edilmesine ve özel olarak da reform yapılmamasının maliyetlerinin anlatılmasına yönelik çabaların eşgüdümü ve tutarlı bir şekilde yürütülmesiyle birlikte başarılı oluyor. Çoğunlukla olduğu üzere statükoyu koruma maliyetlerinin fırsat maliyetleri olduğu durumda sorun

daha da büyüyor, çünkü fırsatları kaçırmamanın maliyeti genellikle politik olarak "görünmez" bir özellik taşıyor. Reformun uzun vadeli hedeflerinin net bir şekilde anlatılması özellikle kriz koşullarında önem taşıyor: Reformlar dış kaynaklı şoklara karşı uygulanıyorsa, genellikle bunların amaçları konusunda yeterli netlik olmuyor. Ancak, iletişim "pazarlama" ile sınırlı olmamalı: Paydaşların gerçek anlamda katılımını sağlamak, onların kaygılarına kulak verilmesini de gerektirir ve pekâlâ reform tekliflerinde bazı değişikliklere yol açabilir. Bu ise söz konusu tekliflerin kalitesinin yanı sıra benimsenme şansını da artırabilir.

- Bu da politikaların tasarımının **sağlıklı bir araştırma ve analiz** temel alınarak yapılması gerektiğini gösteriyor. OECD deneyimlerinin gözden geçirildiği RG analizi, reform gereğinin verilere dayalı ve analitik olarak anlatılmasının gerek politikanın kalitesinin gerekse reformun benimsenme şansının artmasına hizmet ettiğini gösteriyor. Reform yanlıları reformun yararları konusunda geniş bir mutabakat oluşturabilirlerse, reform muhalifleri karşısında güçlü bir konuma sahip olacaklar. Ancak, verilere dayalı politika yapma konusunda sorunlar politika alanları arasında farklılık gösteriyor.
- Karar aşamasından uygulama aşamasına kadar reforma destek olabilecek **uygun kurumlar** mevcut olduğunda yukarıdaki sorunlar daha iyi karşılanabilir. Özellikle ekonomik analizin etkisi önemli ölçüde kaynağa bağlıdır: Politik yelpazenin tümünün güven duyduğu, tarafsız, otorite sahibi bir kurum tarafından sunulan araştırmaların çok daha büyük bir etkiye sahip olduğu görülüyor. Ancak, tek ihtiyaç duyulan, uzmanlık ve danışmanlık sağlayabilecek kurumlar değil. Genellikle uygulamayı sevk ve takip edecek etkili kurumlar da gerekiyor.
- **Liderlik**, kritik bir önem taşıyor. RG kapsamında yapılan değerlendirmelerin hemen tamamı - ister tek bir politika yapıcı ister reformu yürütmekle görevli bir kurum olsun - güçlü liderliğin önemine işaret ediyor. Çalışmanın büyük bölümünde reformu desteklenmesi konusunda hükümet içinde uyumun da önemli olduğuna işaret ediliyor: Hükümet bir reform teklifinde birlik içinde hareket etmediği takdirde, karışık mesajlar gönderecek ve hükümet içindeki ayrılıklar rakipleri tarafından istismar edilecek olup; genellikle bunun sonucu ise yenilgidir. Bununla birlikte, güçlü bir liderlik gerektiğinin belirtilmesi, reform konusunda tepeden inme bir yaklaşımın doğru bulunduğu ya da yürütme tarafından tek taraflı uygulamalarda bulunulmasının tercih edildiği şeklinde anlaşılmalıdır. Tek taraflı reformlar bazen tek çıkış yolu olmakla beraber, ve reformcuların politik kurnazlığa sahip ve katı olmaları gerekebilirse de, OECD deneyimleri, başarılı liderliğin genellikle itaatten çok rıza sağlamak anlamına geldiğini gösteriyor.
- Kısım bu nedenlerle, yapısal reformların başarılı olması **zaman** alır. RG analizlerinde incelenen daha başarılı reformların hazırlıkları ve kabulü genellikle birkaç yıl sürmüş olup, uygulamaya geçmesi ise çoğu kez daha uzun sürmüştür. Bunun tersine, en az başarılı reform girişimleri ise acele ve genellikle ivedi baskılara karşılık olarak yapılmıştır: Politik reform söz konusu olduğunda ne kadar fazla acele edilirse gerçekte o kadar az daha az hızla yol alınabiliyor. Bu bakımdan, krizler reformlara gitmek için "fırsat pencereleri" sağlayabilirse de, bu fırsatları iyi kullanabilmek, reforma hazırlanmak için önceden yapılmış

bulunan çalışmaya bağlı olabilir.

- Reformların başarılı olması için genellikle **birkaç kez girişimde** bulunmak gerekiyor. Sekreteryaya çalışmalarında incelenen en büyük reform başarılarının çoğu, daha önceki gerilemelerin ardından elde edilmiş olup, daha az başarılı reform girişimlerinin ise genellikle politika yapımcıların söz konusu sorunlar hakkında daha derin bir anlayış kazanmalarını sağlayarak, daha sonra bazen daha da kapsamlı reform girişimlerine ortam hazırladığı sonradan görülebiliyor.

Şu veya bu ölçüde tüm RG çalışmalarında reformun **muhalifleri ile nasıl başa çıkılacağı** konusu ele alınıyor. Reformlara muhalefetin niteliği ve yoğunluğu farklı olmakla beraber, hemen her koşulda bazı genel temalar görülüyor.

- Reformdan en doğrudan etkilenecek olanların **katılımını sağlamak faydalı oluyor**. Katılımlı, danışmalı politik süreçler, çatışmaları önlemeyi garanti etmemekle birlikte, bunların zaman içinde getiriler sağladığı görülüyor ve bunlar arasında söz konusu taraflar arasında daha fazla güven sağlanması küçümsenmeyecek bir yere sahip.
- **Potansiyel mağdurlara sağlanan olanakların** reformun esaslarını riske atmaması gerekiyor: Genellikle reformun genel amaçlarıyla çelişmeksizin ondan etkilenecek belirli grupların daha iyi olanaklara kavuşmalarını sağlamak da mümkün.
- Reform sonucunda kayba uğrayacak olanların **zararlarının telafi edilip edilmemesi, ne zaman ve nasıl telafi edileceği** sorunu, hemen tüm çalışmalarda ortaya çıkıyor. Telafi edilmemesi reforma muhalefeti güçlendirebilir; ama bu telafinin aşırıya kaçması ise pahalı olabilir ya da reformdan sonuç alınmasını zayıflatabilir. En yaygın telafi stratejileri, kira "muafiyetleri" ve uzun geçiş dönemlerini içeriyor. Bazı gruplar için reformun maliyetini dengeleyebilecek, başka alanlardaki politikalar gibi "yan ödemeler" şeklinde telafilere daha az başvuruluyor.

Reformcular için OECD deneyimlerinden çıkarabilecek sektörel dersler nedir?

OECD içerisindeki ürün pazarlarında reform

Reformların gerçekleştirilmesi konusunda sektörel perspektifler

Pazarları açma reformları, son birkaç on yıl içerisinde OECD ülkeleri arasında önemli ölçüde yakınlaşmanın görüldüğü bir alan. Rekabet rejimleri ve kurumlarının daha güçlü olmasına yönelik eğilimin yanı sıra daha önce korumalı olan sektörleri rekabete açma eğilimi de yaygın. Bunun gerçekleşmesinde gerek uluslararası rekabet baskılarının gerekse uluslararası kuruluşların ve anlaşmaların politik değişimin yönlendirilmesinde, genellikle büyük krizler ile birlikte, çok büyük rol oynadığı bir alanın söz konusu olmasının payı küçümsenemez. Teknolojik değişimler de, kısmen eskiden ticarete konu olmayan sektörleri ticaret konusu haline getirerek, ya da eskiden büyük ölçüde doğal bir tekel olma özelliğine sahip faaliyetlerin rekabete açılması için yeni olanaklar yaratarak, elektrik ve telekomünikasyon gibi sektörlerde reform için güçlü bir itici güç oluşturdu. Bu pazarların rekabete açılması da daha başka yeniliklere yol açtı.

1990'ların başlarında Avustralya'da olduğu gibi, OECD ülkelerindeki bir dizi deneyimler, ürün pazarı mevzuatında reformların hükümetlerin olumsuz şoklara karşı koyma çabalarında önemli bir rol oynayabileceğini gösteriyor. Deregülasyon, kaynakların ihtiyaç duyulan yeniden dağılımını hızlandırabilir ve, faaliyet maliyetini

azaltarak, baskı altındaki bir teşebbüs sektöründe biraz rahatlama sağlamanın mali açıdan nötr bir yolunu oluşturabilir. Bununla birlikte, çoğu kez statükoyu korumanın maliyetleri genellikle gizli olduğu için, paydaşları ve kamuoyunu maliyet ve faydaların genel değerlendirmesinin bu reformları desteklediğine ikna etmek zor olabilir. Genellikle bir reformun bedelini kimin ödeyeceği - hangi firmaların baskı altında kalabileceği ve hangi işlerin risk altında olabileceği - belli olmakla birlikte statükoyu korumanın bedelini kimin ödediği hiç de besbelli olmayabiliyor. Pazara hiç girmemiş olan firmaları ya da gelişmemiş olan sektörleri belirlemek kolay olmadığı gibi, hele hele bu firmaların ve sektörlerin istihdam edebileceği işçileri tespit edebilmek daha da zordur. Statükoyu korumanın maliyetleri ile reformun potansiyel yararlarının rakamlara dökülüp anlatılması yönünde kararlı bir çaba gösterilmesi, başarıda önemli bir rol oynayabilir.

Aynı zamanda, başarılı ürün pazarı reformları genellikle bundan etkilenen üretici veya tüketici çıkarlarının ekonomik koşullarda ani değişikliklere maruz kalmamasını sağlamayı amaçlayan geçiş düzenlemeleri içerir. En zor problemler genellikle rekabete aykırı mevzuat politikalarından sağlanan rantların varlık fiyatları içinde değerlendirilmiş olduğu durumlarda ortaya çıkıyor: Mevcut varlık sahipleri eski politikalardan kazanç sağlamamış olabilirler, ama reformdan zarar göreceklerdir. Reformcular çok uzun aşamalandırma sürelerinden kaçınmak istiyorlarsa, bu gibi durumlarda doğrudan tazminat ya da başka şekillerde geçiş yardımları gerekebilir.

İşgücü pazarında reform ve kriz

Küresel kriz, birçok OECD ülkesinde **işgücü pazarı reformunun** yol açtığı özel sorunları öne çıkardı. OECD Bakanlar Konseyinin 2009 yılında yapılan toplantısında konjonktürel işsizliğin yapısal hale gelme eğilimine karşı yeniden istihdam önlemleri ve başka reformlar gerektiği vurgulandı. Ancak, işgücü pazarının "çekirdek" bölümünde reformun kısa vadede çok daha zor olması muhtemel. Veriler, yüksek işsizlik *seviyeleri* genellikle işgücü pazarı reformunun yapılması için baskıları arttırmakla beraber, işsizlikte ani bir *artış* olmasının bu koşullarda yapılan bir reformun süresiz sözleşmelere sahip olarak düzenli bir işte çalışanlara (işgücü pazarının "içeridekiler" diye adlandırılan kesimine) büyük ölçüde dokunmadan uygulanma olasılığını arttırdığını gösteriyor. İş güvencesinin değeri işsizliğe paralel olarak arttığından, bir kriz sırasında düzenli bir işte çalışanların iş güvencesi mevzuatının (İGM) herhangi bir şekilde zayıflatılmasına karşı direnmek için daha da fazla nedeni olur ve hükümetler de daha çok iş kayıplarına yol açmaktan korkarak mevzuatın gevşetilmesinden çekinebilir. Sonuç olarak, kriz dönemlerinde işgücü pazarı reformları genellikle işgücü pazarının "dışarıdakiler" diye adlandırılan kesimlerine, yani yeni katılanlara, düzensiz sözleşmelere sahip olanlara, işsizlere ve sosyal yardımlarla geçinen diğerlerine odaklanıyor.

Bu reformlar faydalı olmakla birlikte işgücü pazarında "düalizm" in artmasına da katkıda bulunabiliyor. Ancak, OECD ülkelerinde işgücü pazarı reformu konusunda elde edilen deneyimler, politik süreçlerde söz konusu olan gecikmeler dolayısıyla bir daralma döneminin ortasında tasarlanan ve benimsenen işgücü pazarı reformlarının genellikle krizden çıkıldığında, iş pazarındaki olumlu gelişmelerin uygulamayı daha kolaylaştırabileceği bir dönemde uygulamaya geçirildiğini de gösteriyor. Kısacası, reform için en umut verici zamanın durgunluk döneminin hemen sonrası olduğu görülüyor.

Emeklilik reformu gereğinin ortaya konması

Emeklilik reformu, kamuoyuna reform mesajlarının iletilmesinin

özellikle önem taşıdığı ve potansiyel olarak etkili olduğu bir alan olarak görünüyor. Son 20 yılda genel emeklilik sistemlerinde reformun gerekli ve belki de kaçınılmaz olduğunun kamuoyunda kabul görmesini sağlamanın, reformun ivediliği sorgulansa da, daha kolay bir hale geldiği görülüyor. Bu büyük ölçüde doğum oranlarının azalması ve insan ömrünün uzamasının sonuçlarının kamuoyunda tartışılmasının etkilerini yansıtıyor. Mevcut krizin emeklilik sistemlerinin finansmanı üzerinde daha fazla baskı yaratarak reformu daha da öncelikli hale getirdiği yönünde bir anlayış da mevcut.

Bölüşüm konusunda sorunlar devam etmekle beraber, artık reformların *gerekliliği* konusunda mutabakat yaygın ve zaten bu konuda bir hayli yol alınmış bulunuyor. OECD ülkelerindeki emeklilik reformu deneyimleri, yukarıda belirtilen genel derslerin dikkatli bir çalışma ve danışma gereği, aşırı aceleci olmanın riskleri, kamuoyu ile iletişim ve seçmenden açık yetkiler alınması gibi birçoğunun öneminin altını çiziyor. Ayrıca, başarılı reform stratejileri genellikle bazı büyük grupların reform uygulamasından muaf tutulduğu görece uzun geçiş dönemleri içerdi. Bu genellikle çıkarları emeklilik reformu tartışmalarının merkezinde yer alan yaşlıların politika değişikliğinden çok az etkilenmesini, hatta belki hiç etkilenmemesini sağlarken, maliyetlerin bazen neredeyse tamamını genç kuşaklar omuzluyor.

Büyümeyi teşvik edecek bir vergi reformunun gerçekleştirilmesi

Büyümeyi destekleyen bir vergi reformu ile ilgili temel ilkeler belki şimdi her zamankinden daha fazla önem taşıyor. Mali konsolidasyon baskısı önümüzdeki yıllarda birçok ülkeyi ya vergi tabanını genişleterek ya da oranları arttırarak yeni gelir kaynakları aramak zorunda bırakacak ve bu sürecin krizden çıkışa etkisi büyük ölçüde büyüme üzerinde en az çarpıklığa ve en az zarara yol açan gelir kaynaklarının bulunmasına bağlı olacak. Büyümeyi destekleyen bir vergi reformu uygulama güçlüğü bir ölçüde basitlik, eşitlik, yönetim kolaylığı ve potansiyel geçiş maliyetleri gibi kaygılardan kaynaklanıyor. Ancak, reforma karşı direnç aynı zamanda vergi reformu prensip olarak "herkesi kapsayan" bir özelliğe sahip (vergi sistemi herkesi etkiliyor) olmakla beraber, politika yapıcılarının vergi politikalarında belirli seçmen çevrelerinin lehine olacak değişiklikleri tercih etmelerinin nisbeten kolay ve çoğunlukla seçimlerde avantajlı olmasından da kaynaklanıyor. Bu önlemlerin faydaları etkin bir şekilde hedeflenmiş ve faydalanacaklar tarafından görülebilir olmakla beraber, maliyetleri tüm vergi mükelleflerine yayılmış ve dolayısıyla daha az görülebilir niteliktedir. Mevcut ortamda bir başka kaygı konusunu ise, birçok ülkedeki büyük bütçe açıklarının kısa vadede önemli gelir kayıpları riski taşıyan reformların uygulanmasını zorlaştırması oluşturuyor; ve bu da reformun vergi mükelleflerinin davranışları üzerindeki etkisi konusundaki belirsizliklerin çok daha önem kazanmasına yol açıyor.

Vergi reformu tartışmalarının çerçevesinin çizilmesi kritik bir önem taşıyor: İzole unsurlara odaklanmak yerine bir bütün olarak vergi sistemini (ya da hatta işgücü gelirlerinin vergilendirilmesi söz konusu olduğunda vergi ve sosyal yardım sistemini) dikkate alarak politika yapıcılar söz konusu sorunları daha iyi anlatabilmenin yanı sıra verimlilik ve eşitlik konularını da daha iyi ele alabilirler. Bu da reformları gerek ayarlama maliyetlerini gerekse faydalarını geniş bir tabana yaymanın yanı sıra sistemdeki çarpıklıkları ortadan kaldıran geniş kapsamlı paketler halinde hayata geçirme potansiyelinin olduğunu gösteriyor. Vergi reformu uzun ve karmaşık bir süreç olabileceğinden, genel özlemlere hitap eden reform hedefleri belirlenmesi, reformun anlamının ilgililer tarafından daha net anlaşılmasına yardımcı olmanın yanı sıra, özel çıkar lobilerine karşı

Çevre politikalarında reform gerçekleştirilmesi

direnç gösterilmesini de kolaylaştırabilir. Genellikle reform tekliflerinin vergi mükellefi davranışları, gelirler, eşitlik ve yönetim kolaylığı gibi konular açısından olası etkilerini değerlendirme görevi verilmiş bağımsız organların oynayabileceği bir rol olup, özel olarak vergi idaresinin rolü de genellikle önemlidir. Son olarak, uygulamanın zamanlaması da kritik bir önem taşıyabilir. Özellikle iş dünyasına uygulanan vergilerdeki değişiklikler, doğru bir şekilde aşamalandırılmadığı takdirde firmalar üzerinde yıkıcı sonuçlar doğurabilir; gayrimenkuller üzerindeki vergiler ya da ev sahiplerinin vergilendirilmesindeki değişiklikler de benzer sorunlar ortaya çıkarabilir.

Yapısal reformun zorluğu hakkında en çok sözü edilen "stilize gerçekler"den biri, genellikle bunun maliyetlerinin dolaysız olup az sayıdaki ilgili üzerinde yoğunlaştığı, faydalarının ise daha uzun bir sürede ortaya çıktığı ve genellikle daha yaygın olduğudur. Bunun özellikle **çevre politikalarında reform** için geçerli olduğu görülüyor. Çevre reformlarının çoğu - sera gazı emisyonlarına karşı politikaların sanayi işletmelerine yeni maliyetler getirmesi örneğinde olduğu gibi - herkese çevresel fayda sağlanması için bazı aktörlerin gelir mahrumiyetine uğramasına neden oluyor. Dahası, bu önlemlerin faydaları genellikle uzun bir süre sonra görülüyor. Reform tartışmaları genellikle reformun rekabet gücü üzerindeki etkileri, bölüşüm alanındaki sonuçları ve reform tarafından ortadan kaldırılan bazı gelir kanallarının varlık fiyatları içerisine dahil edilmiş olduğu durumlarda ortaya çıkan sorunlar ile ilgili kaygılar sonucu daha da karmaşık bir hal alıyor. Reform gereğini desteklemek üzere ileri sürülen verilere genellikle bazıları tarafından itiraz edileceğinden, bilimsel belirsizlik de genellikle bir başka sorunu oluşturuyor. Ayrıca, çevresel değerlerin paraya çevrilmesi için uygun teknikler ve maliyet-fayda analizinin sınırları gibi konularda da mutabakat mevcut değildir. Dolayısıyla, analitik teknik seçimi genellikle son derece politize olmaktadır.

OECD ülkelerindeki son reformlar, çevre politikalarında reform gerçekleştirilmesi konusunda bir dizi dersler sunuyor. Birincisi, diğer alanlarda olduğu gibi, paydaşların ve kamuoyunun katılımını sağlamak büyük önem taşıyor. İkincisi, araştırma tek başına siyaset için bir "çare" olmamakla beraber, paydaşlar ve seçmenler ile iletişiminde reformun sağlam, verilere dayalı bir şekilde savunulmasının yerini başka hiçbir şey tutamaz. Üçüncüsü, yol bağımlılığı, politika araçlarının seçiminin bir ölçüde mevcut kurumlara ve mevzuat rejimlerine bağlı olması anlamına gelir. Dördüncüsü, reformun bölüşüm alanındaki sonuçları ve rekabet gücüne ilişkin kaygılar, genellikle bazı uygulamalardan kısmi ve/ya geçici muafiyetler, geçici destekler ve uzun aşamalandırma süreleri aracılığıyla giderilmektedir. Ancak, bu tür önlemlerin ilk başta çevreyi kirleten faaliyetlerle bağlantılı olmamasına ve kısıtlanması gereken faaliyetlere kaynakların kilitlenmemesine dikkat edilmelidir. Son olarak, izin belgesi alışverişi uygulamaya konacaksa, en azından bazı izin belgelerinin çevreyi kirleten başlıca kuruluşlara ücretsiz verilmesi, ekonomik olarak arzu edilir olmasa da politik olarak gerekli olabilir. Bu yapılırsa hükümetler tedrici olarak tamamen ihale usulüyle çalışmaya geçilmesini sağlamalıdır.

Sosyal politika reformları: eğitim ve sağlık alanlarındaki sorunlar

Sağlık ve eğitim sistemlerinde reform yapmak isteyen hükümetlerin büyük ölçüde her ikisinde de kamu sektörü tarafından büyük miktarda doğrudan hizmet sunulmasının söz konusu olmasına bağlı olarak bir dizi ortak sorunlarla karşılaşmaları olasıdır:

- Sağlık ve eğitim sistemlerinde büyük bir yol bağımlılığı vardır. Her

iki sistem de büyük ve karmaşık olup, farklı ulusal koşullarda çok özgül şekillerde evrim geçirmişlerdir. Dolayısıyla neyin uygulanabilir ya da arzu edilir olduğu sorunu büyük ölçüde geçmişte yapılan seçimlere bağlıdır.

- Her iki alanda hizmet verenlerin çıkarları çok iyi organize olup, genellikle politikacılardan daha büyük kamuoyu güvenine sahiptir. Dolayısıyla, özellikle etkin bir uygulamanın gerçekleştirilmesi çoğu kez onların işbirliğini gerektirdiği için, reform süreci üzerinde muazzam bir güce sahiptirler.
- Sağlık ve eğitim alanındaki sonuçların nasıl değerlendirileceği konusunda bir mutabakat yoktur. Bunun nedeni kısmen her iki alanda karmaşık bir bileşime sahip hedefler izlenmesi olup, ama aynı zamanda sonuçların kalitesi ve değerine dair güvenilir, genel kabul gören göstergeler olmamasından da kaynaklanmaktadır. Verilerin ya eksik ya da tartışmalı olduğu durumlarda verilere dayalı bir reform gerçekleştirmek kolay değildir. İşte bu nedenledir ki politikaların sonuçları konusunda ulusal veya uluslararası kuruluşlar tarafından güvenilir, inandırıcı veriler üretilmesine yönelik çalışmalar, tartışma konularının açıklığa kavuşturulması için çok değerli olabilir; ve OECD'nin eğitim alanındaki "PISA" puanları bu tür bir çalışma için klasik bir örnektir.
- Her iki alandaki politikaların bir özelliği genellikle tasarım ile uygulama arasında çok uzun süreli gecikmeler olmasıdır. Hiçbir hükümetin başlattığı reformların faydalarından dolayı ödüllendirilecek kadar uzun süre başta kalması olası değildir.
- Bu iki alanda nelerin "en iyi uygulama" oluşturduğu konusunda mutabakat pek mevcut değildir. Bazı politika alanlarında sağlam bir politik çerçevenin belirli temel unsurları üzerinde geniş bir mutabakat tespit etmek mümkün. Ancak, sağlık ve eğitim alanında tekil politik rejimlerin değerlendirilmesi için başvurulabilecek böylesi bir en iyi uygulama modeli yok.

Bu aşılmaz engellerin mevcudiyetine rağmen, birçok OECD üyesi ülke son yıllarda eğitim ve sağlık reformları gerçekleştirdi. Bu ülkelerin deneyimleri, hükümetlerin bu zorlukların üstesinden nasıl geldikleri konusunda bir dizi dersler ortaya koyuyor:

- Tıp uzmanlarına ve eğitimcilere büyük çaplı değişiklikler getirilmesi çok ender oluyor: Genellikle başarılı reformlar onlara bazen önemli ödünler verilmesini içeriyor. Özellikle sağlık reformu çoğu kez pahalı oluyor, zamanla maliyetlerin kısıtlanmasına yardımcı olması beklense bile, genellikle kısa vadede pahalı ödünler içeriyor.
- Bu pazarlık süreci, reformların kapsamlı çalışma ve uzun hazırlık süreleri gerektirdiği anlamına geliyor: Bunlar, "büyük patlama" tarzı reformların genellikle başarılı olduğu alanlar değil.
- Uluslararası kıyaslamalar dahil olmak üzere, daha çok ve daha iyi veriler ve analizler genellikle yararlı olmakla beraber, birçok şey bu verilerin değeri ve anlamı konusunda mutabakat sağlanmasına bağlı oluyor.

**Kamu yönetimi reformu:
"Reformcuların reformu" nasıl
gerçekleşebilir?**

Kamu yönetimi reformu, yol bağımlılığı, uzun süreli gecikmeler, yönetimin farklı kademeleri arasında koordinasyon ve reformdan doğrudan etkilenen olan kamu sektörü paydaşlarının desteğini kazanma gereği dahil olmak üzere, kapsam, ölçek ve karmaşıklık açısından sağlık ve eğitim alanındaki reformlar ile aynı sorunların

birçoğunu gündeme getiriyor. Bu aynı zamanda kamu yönetiminin/kamu hizmetlerinin kalite ve verimliliğini değerlendirmenin zorluğu nedeniyle, değişim gereğinin verilere dayalı olarak ortaya konmasının zor olduğu bir alan. Ayrıca, kamu yönetimi reformu için büyük bir sosyal talebin olması çok ender görülüyor; vatandaşlar genellikle kamu sektörünün verimsizliğinden ya da kamu hizmetlerinin kalitesinden memnun olmamakla birlikte, kamu yönetimlerinde "içsel" değişikliklere genellikle politik ilgi az oluyor; bizzat kamuoyunda reform talebi yaratılması, reformcu adaylarının üstesinden gelmesi gereken ilk sorunlardan biri olabilir. Son olarak, kamu yönetiminin fiilen kendi reformunun tasarım ve uygulamasını yaparak, kendisine kamu personelinin birçoğunun hoşuna gitmeyebilecek önlemler getirmesi gerektiğinden, kamu yönetimi reformları, politika yapıcılarını "reformcularda reform" yapma sorunu ile karşı karşıya bırakıyor.

Kamu yönetimi reformu konusunda son deneyimlerden çıkarılan derslerin çoğu, doğrudan daha önce belirtilen zorluklara benziyor:

- Reform konusunda vatandaşları bilinçlendirmek ve desteğini kazanmak kritik önem taşıyor. Gerek vatandaşın sesini daha çok duyurmasını, gerekse sunulan kamu hizmetlerinin kalitesinin artmasını sağlayabilecek, e-devlet girişimleri gibi, daha gözle görülür tamamlayıcı reformlarla birlikte uygulandığında kamu yönetiminde değişimin kamuoyundan anlayış ve destek görmesi daha kolay olabilir.
- Reformdan etkilenen kamu personeli ile kapsamlı danışma da önem taşıyor. Onlara kazançlar sağlayan tamamlayıcı reformlar ile memurların desteği kazanılabilir ya da muhalefeti yumuşatılabilir. Daha yüksek maaş etkili olmakla birlikte, çalışma koşullarını iyileştirmeye, iş tatminini artırmaya ya da kamu personelinin mesleki gelişimine yatırım yapmaya yönelik adımlar tüm kamu personeli arasında desteği teşvik etmenin yanı sıra reform hedefleri ile de tamamen uyumlu olabilir.
- Süreç içerisinde görüş alıp gerekli ayarlamalar yapmaya da açık olunarak, aşamalı bir yaklaşımın benimsenmesi, belirsizlikleri ve dolayısıyla muhalefeti azaltılabilir. Ancak, uzun bir süreyi kapsayan, aşamalı bir reformun sürdürülmesi tutarlı bir liderlik gerektirir. Bu işe, hükümet değişikliği olasılığı göz önüne alındığında, reformun yürütülmesinde bağımsız, kalıcı kurumlara gerek olduğunu gösterir.
- Uluslararası kuruluşlar, bilgi paylaşımı, politik değerlendirme ve ulusal yönetimler arasında işbirliğinin teşvik edilmesi yoluyla önemli bir rol oynayabilir. Uluslararası kriterler sunup, paralel baskıları kanalize ederek, reformun daha fazla teşvik edilmesine yardımcı olabilirler.

Mevzuat reformu düzenlenmesi

Kaliteli mevzuat yapılması ile ilgili kurum ve süreçler bir dizi özellik göstermektedir. Birincisi, açık ve iyi yapılandırılmış bir genel politik çerçeve çizilmesidir. Sistemin reform konusunda "devletin tümünü kapsayan" bir yaklaşım uygulanabilecek şekilde yapılandırılması, bilgi paylaşımı, güven ve işbirliğinin yanı sıra mevzuat reformundan yana açık ve kesin bir kararlılığı destekleyen bir mevzuat kültüründen yana güçlü bir kararlılık olması kritik önem taşıyor. Yukarıda da belirtildiği gibi, bu alanda OECD ülkeleri arasında bir ölçüde kurumsal yaklaşım mevcut olup, bu da çok farklı kurumlar, politik sistemler ve hukuk kültürüne sahip ülkelerin aslında benzer reform sorunları ile karşı karşıya kaldıklarında benzer

çözümlere yöneldiklerini gösteriyor. Uluslararası forumlarda işbirliğinin kurum ve politikaların bu şekilde yaygınlaşmasını kolaylaştırdığı açıktır.

Mali konsolidasyon

OECD'nin 1970'li yıllardan beri **mali konsolidasyon** konusundaki deneyimlerinin sistematik bir şekilde karşılaştırılması, OECD bölgesinde 2007 yılından bu yana kamu maliyesinin durumunun dramatik bir şekilde kötüye gitmesini tersine çevirmek isteyen politika yapımcılar için ilginç olabilecek bir dizi dersler ortaya koyuyor. Ancak, bu derslerin mevcut koşullarda uygulanması muhtemelen bir ölçüde adaptasyon gerektirecektir. Birincisi, konsolidasyonların çoğunda gelir ve gider tarafındaki önlemlerin bir karışımı söz konusu olmakla beraber, araştırmalar başta devlet harcamaları ve transferler olmak üzere, harcamaların kısıtlanmasına dayalı olduğu takdirde, konsolidasyonun kalıcı olma şansının daha büyük olduğunu gösteriyor. İkincisi, harcamaların kısıtlanmasına dayalı konsolidasyon dönemleri genellikle ağırlığın gelir artışlarına verildiği dönemlerden daha fazla büyüme performansı sağlamaktadır. Genel olarak, önemli konsolidasyonlar mali kurumlarda değişikliklerle başlamamaktadır. İlk adımlar genellikle hemen tasarruflara gidilmesine yönelik olup, çoğu kez oldukça *geçici* bir özelliğe sahiptir. Ancak, genellikle hükümetler elde edilen kazanımları kalıcı hale getirme amacıyla daha sonra kurallara dayalı çerçeve ve kurumları yeniden inceleme altına almaktadır. Pek benzersiz olmamakla beraber, 1990'lardaki İsveç deneyiminde bu yol özellikle iyi bir şekilde görülmektedir.

Genel olarak, en etkili kombinasyonun hem yapısal bütçe dengesi hedeflerini hem de nominal harcama tavanlarını içerdiği görülüyor. Kuralları ihlalin politik maliyetlerini artıran mekanizmalar da çok yararlı olabilir. Ancak, böylesi çerçeveler sadece seçilmiş politikacılar tarafından bunlar "sahiplenildiği" ölçüde işe yarayabilir. Son yıllarda genellikle mali bir kuralın uygulamaya konduğu koşullarda bütçe sürecindeki teknokratik fonksiyonların en azından bazılarını gerçekleştiren "mali konseyler"e ya da başka tarafsız kurumlara bir ilgi duyulduğuna tanık olundu. Veriler bu organların daha iyi mali sonuçlar elde edilmesinde rol oynayabildiğini ve oynadığını gösteriyor.

Kriz, reformu zorlaştıracak mı, kolaylaştıracak mı?

Kriz sonrası reform sorunu

Dünya ekonomisi yarım yüzyılı aşkın bir dönemin en yaygın ve en derin krizinin sonuçlarıyla boğuşmaya devam ediyor. OECD hükümetleri günümüzde **krizden çıkışı kalıcı hale getirme** sorunu ile karşı karşıya bulunuyorlar. Bu, büyümeyi boğmadan kamu maliyesini desteklemelerini sağlayacak politika kombinasyonunu bulmalarını gerektirecek. Yapısal reformlar, bir yandan büyüme potansiyelini artırıp, öte yandan birçok durumda kamu bütçeleri üzerindeki baskıyı azaltarak, iki hedefin de izlenmesini kolaylaştırabilir. Krizin hemen kendini gösteren etkisini hafifletmek amacıyla 2008-09 yılında kabul edilen pek çok yapısal ve mali acil önlemler orta ve uzun vadede uygulanmaya devam ettiği takdirde uzun vadeli büyümeyi zayıflatabileceği için, ileride daha da büyük sorunlarla karşılaşılacak. Son olarak, krizden çıkılarak ekonomik büyüme sağlanmasına yönelik reformların sürdürülebilir kalkınma ile uyumlu olması için mevcut krizin katalizör işlevi görme potansiyeline dikkat etmek önem taşıyor.

Araştırmalar, krizlerin reform için önemli **fırsatlar** yaratabileceğini gösteriyor. OECD'nin çalışmaları genel olarak bu kriz-reform bağlantısını doğruluyor. Ancak, genellikle sağlam bir kamu maliyesi ile daha fazla reform ihtiyacı arasında bir bağ olduğu da görülüyor.

Gerçekten de sağlıklı kamu maliyesi ile yapısal reformlarda ilerleme kaydedilmesi arasındaki bağ, son araştırmalardan çıkan en güçlü bulgulardan birini oluşturuyor. Dolayısıyla, mevcut krizin sonucu belirsiz: Kriz bazı reformlara gidilmesine yönelik teşvikleri güçlendirebilir, ama mali durum hükümetlerin bunu gerçekleştirme gücünü kısıtlayacak. Uzun vadede bütçe ve büyüme sonuçlarının mali konsolidasyona yardımcı olması gerekirse de, değişimin kısa vadeli maliyetlerini karşılamak için gereken mali alanın yaratılmasında bir hayli marifet sergilemeleri gerekecek. Reformların sadece kamu harcamalarında kaçınılmaz kesintiler olarak değil, uzun vadeli, yapısal nedenlerle arzu edilir olarak da sunulması gerekecek. Geçmiş deneyimler, mali baskılar karşısında alınan önlemler olarak gerekçelendirilen reformları baskı azaldığında sürdürmenin kolay olmayabileceğini gösteriyor.

Reformların krizden sonra da devamında OECD nasıl rol oynayabilir?

Yapısal reformu gerçekleştirmek: OECD'nin rolü

RG çalışmaları, **uluslararası karşılaştırılabilir veri ve analizlerin** reformun gerekliliğinin daha güçlü savunulabilmesini sağladığını doğruluyor. Bazı alanlarda OECD bunların sağlanmasında güçlü bir konumda bulunuyor. OECD'nin çalışmasının etkisi genellikle en çok ülkelerin performans ya da politikalarını karşılaştırmalı bir şekilde gördüğü durumlarda belirgin olarak ortaya çıkıyor: Kıyaslama, genellikle seçmenlere, elitlere, kurumlara ya da durumlara yönelik olarak kendilerinin tatmin edici buldukları sonuçların karşılaştırmalı bir şekilde görüldüğünde pek etkileyici olmadığı sinyallerini iletir. Bu bilgi paylaşımının önemi, reformların genellikle birkaç kez girişimde bulunulduğunda başarılı oldukları gerçeği ışığında daha da net olarak görülebilir. Uluslararası çalışmalar ve uluslararası politik diyaloglar, hükümetlerin birbirlerinden bir şeyler öğrenip, diğerlerinin yaptığı hataları tekrarlamaktan kaçınmalarını sağlayarak, "politika belirleme" sürecini hızlandırabiliyor.

OECD de ülkelerin **sürekli arttırmacılık** sorununun üstesinden gelmelerine yardımcı olunmasında önemli bir rol oynayabilir. Birçok alanda reformun başarıya ulaşması, hükümetlerin çoğunun ömrünü aşması olası süreler içerisinde ihtiyatlı ama eşgüdümlü bir dizi reformun uygulanmasında kararlılık gösterilmesini gerektiriyor. OECD, uzun süreler boyunca tutarlı bir politik reformun sürdürülmesini sağlamak için varolan böylesi yerel kurumlara destek olabilir.

Son olarak, çok boyutlu bir örgüt olarak OECD, ayrıca ekonomik, sosyal sorunlar, çevre ve yönetim sorunları üzerindeki tartışmaların birbirini beslemesini sağlamak amacıyla, farklı alanlardan veri ve deneyimleri de bir araya getirebilir. Bunun, en azından **politik tutarlılığın** sağlanmasına, politikaların birbiriyle çelişmemesini sağlamaya yardımcı olması gerekir. Bazen bundan daha fazlasını da yaparak, reformlar arasında birbirini tamamlayıcı özelliklerin tespit edilmesi için fırsatlar yaratıp, böylece çok sayıda birbirini destekleyen reformun eşgüdümlü olarak yürütülmesi, her birinin sağladığı faydaları arttırabilir. Güncel krizle başa çıkmayı amaçlayan politikalar ile uzun vadeli hedeflere odaklananlar arasındaki sinerjileri maksimize etme ve ödümleri minimize etme gereği nedeniyle, bu çok boyutluluk günümüz konjonktüründe önemli bir anlama sahip bulunuyor.

For more information

For more information about this note and the OECD's work on making reform happen, please contact:

William Tompson, Regional Development Policy Division, Directorate for Public Governance and Territorial Development, tel.: +33 (0) 1 45 24 15 76, email: william.tompson@oecd.org.

Cheonsik Woo, General Secretariat, tel.: +33 (0) 1 45 24 76 84, email: cheonsik.woo@oecd.org.

For further reading

The findings summarised above are based on the studies included in OECD, *Making Reform Happen: Lessons from OECD Countries* (2010).

See also:

[*The Political Economy of Reform: Lessons from Pensions, Product Markets and Labour Markets in Ten OECD Countries* \(2009\)](#)

[*Achieving Better Value for Money in Health Care* \(2009\)](#)

[*The Economics of Climate Change Mitigation: Policies and Options for Global Action beyond 2012* \(2009\)](#)

[*Economic Policy Reforms 2010: Going for Growth* \(2010\)](#)

[*Regulatory Reform for Recovery: Lessons from Implementation during Crises* \(2010\)](#)

Health System Priorities When Money Is Tight (Forthcoming, 2010)

Reforming Fiscal Relations across Levels of Government (Forthcoming, 2010)

Ten Years of Regulatory Reform: Lessons for a New Regulatory Policy Agenda (Forthcoming, 2010)

These books can be purchased from our online bookshop: www.oecd.org/bookshop.

OECD publications and statistical databases are also available via our online library: www.oecdilibrary.org.

Where to contact us

OECD

Headquarters

2, rue André-Pascal
75775 PARIS Cedex 16
France
Tel : (33) 01 45 24 82 00
sales@oecd.org
www.oecd.org

Germany

OECD Berlin Centre
Schumannstrasse 10
D-10117 BERLIN
Tel. (49-30) 288 8353
berlin.centre@oecd.org
www.oecd.org/berlin

Japan

OECD Tokyo Centre
Nippon Press Center Bldg
2-2-1 Uchisaiwaicho,
Chiyoda-ku
TOKYO 100-0011
Tel: (81-3) 5532 0021
center@oecdtyokyo.org
www.oecdtokyo.org

Mexico

OECD Mexico Centre
Av. Presidente Mazaryk 526,
Colonia: Polanco,
C.P., 11560, Mexico D.F.
Tel: (00.52.55.9) 138 6233
mexico.contact@oecd.org
www.ocde.org/centrodemexico

United States

OECD Washington Centre
2001 L Street, NW - Suite 650
Washington D.C. 20036-4922
United States
Tel : (00.1.202) 785.6323
washington.contact@oecd.org
www.oecdwash.org